

- Masterra: Ekonomia Sozial eta Solidarioan Masterra 2013/2014, GEZKI (UPV/EHU).
- Irakasgaia: Garapenerako Lankidetzeta eta Ekonomia Sozial eta Solidarioa.
- Irakasleak: Luis Guridi eta Juan C. Pérez de Mendiguren (UPV/EHUko ikerlari eta irakasleak)
- Ikaslea: Unai del Burgo García.
- Agiria: "Ekonomia Sozial eta Solidarioak Post-2015 agendari egin beharreko proposamenei buruz RIPESS-en mundu mailako kontsulta: hausnarketa kritikoa".
- Data: 2014/03/21

Ekonomia Sozial eta Solidarioak Post-2015 agendari egin beharreko proposamenei buruz RIPESS-en mundu mailako kontsulta: hausnarketa kritikoa

Aurkibidea. I. Sarrera: Post-2015 Agenda eta RIPESS-en mundu mailako kontsulta. II. RIPESS-en kontsultaren nondik norakoak: deskribapena eta balorazioa. III. Ondorioak: hausnarketa kritikoa. IV. Aipamenak.

I. Sarrera: Post-2015 Agenda eta RIPESS-en mundu mailako kontsulta

Lan honen helburua Ekonomia Sozial eta Solidarioak (ESS) Agenda Post-2015 delakoari egin diezazkion proposamenen eta aldarrikapenen inguruan gogoeta bat egitea da. Azken finean, galdera bati erantzuna eman nahi diogu: **zer nolako jarrera izan beharko luke ESS-ak Agenda Post-2015-rekiko?** Baina galdera horri heldu baino lehen, hainbat kontzeptu argitu nahiko genituzke: zer da zehazki Post-2015 Agenda?, zer da RIPESS? Zer proposatzen du erakunde horrek POST-2015 Agendaren inguruan?

2000. urtean **Nazio Batuen Garapen Programak (NBGP)**¹ 189 herrialdek sinatutako deklarazioan **Milurteko Garapen Helburuak (MGH)**² finkatu zituen. Helburu horiek, 1990eko hamarkadan munduko egoera sozio-ekonomiko eta ekologikoa kontutan hartuz, 2015. urterako lortu behar ziren. Giza garapenaren kontzeptuan eta teorian oinarrituz, MGH-ek garapenaren alde desberdinak barneratzen dituzte: pobrezia, hezkuntza, osasuna, generoen

¹ http://www.undp.org/content/undp/en/home/operations/about_us/ .

² <http://www.undp.org/content/undp/en/home/mdgoverview/> .

arteko desberdintasuna, alor ekologikoa eta azkenik, garapen globalerako munduko herrialdeen arteko lankidetzaz (Zurbano eta beste, 2010: 37).

2012ko uztailean, Nazio Batuen idazkari nagusiak Ban Ki-moon-ek 27 pertsonez³ osotutako **Maila Altuko Taldea**⁴ aurkeztu zuen, egiteko zehatz batekin: 2015. urtetik haratagoko garapen helburuen inguruko hausnarketa egitea, 2030. urterako garapen helburu zehatzak lortze aldera. Hau da, **MGH-en betetze maila aintzat harturik, zeintzuk izan beharko lirateke Garapen Helburu berriak 2015. urtetik aurrera?**⁵ Ekimen hori Post-2015 Agenda⁶ izenez ezaguna da. Maila Altuko Taldeak bere lanen emaitza 2013ko maiatzaren 30ean⁷ aurkeztu zion Ban Ki-moon-i: **The Report of the High-Level Panel of Eminent Persons on the Post-2015 Development Agenda**⁸.

RIPEES⁹ izeneko erakundeak jarrera kritikoa izan du Maila Altuko Taldeak egindako txostenarekiko. Erakunde horren ustez, Post-2015 Agendaren inguruan Maila Altuko Taldearen proposamenek ez omen dute egungo munduaren arazoak zuzentzeko irtenbide egokirik finkatzen. Post-2015 Agendari begira ESS-ren ikuspegitik proposamen eta alternatibak plazaratze aldera, RIPEES erakundeak **mundu mailako kontsulta** bat antolatu du¹⁰. Horren arira, lan honen helburua, kontsulta horren nondik-norakoak aztertzea da eta ondorio bezala, ESS-ak Post-2015 Agenda delakoari egin diezaizkion proposamen eta aldarrikapenen inguruan gogoeta bat egitea.

II. RIPESS-en kontsultaren nondik norakoak: deskribapena eta balorazioa

RIPESS mundu osoko ESS-ren sareak elkartzen dituen nazioarteko sarea da¹¹. Bere helburua, mundu mailan ESS-a sendotzea eta zabaltzea da ("globalizatzea"). Horretarako, 4 urtetik behin, RIPESS-ek mundu foroak antolatzen ditu, formakuntza, informazio elkarbanaketa eta esperientzia desberdinen arteko lankidetzaz sustatzeko.

³ <http://www.post2015hlp.org/the-panel/> .

⁴ <http://www.post2015hlp.org/wp-content/uploads/2012/12/PRpost2015.pdf> .

⁵ http://www.un.org/sg/management/pdf/HLP_Framing_Questions.pdf .

⁶ <http://www.post2015hlp.org/>.

⁷ <http://www.un.org/sg/management/beyond2015.shtml> .

⁸ <http://www.post2015hlp.org/wp-content/uploads/2013/05/UN-Report.pdf>.

⁹ <http://www.ripest.org/quien-somos/?lang=es>.

¹⁰ <http://www.ripest.org/recomendaciones-de-la-ess-para-la-agenda-post2015/?lang=es>.

¹¹ <http://www.ripest.org/about-us/?lang=en>.

RIPESS-ek bultzatutako kontsultaren jatorria mundu globalizatu honek jasaten dituen krisi sistemikoetan kokatzen da. Politika sozio-ekonomiko neoliberalak bultzatutako krisi sistemiko horiek¹² Nazio Batuen Maila Altuko Taldearen proposamenak gainditu ditu, RIPESS-en ustez. Ondorioz, beste txosten bat kontutan hartzea proposatzen du: **“Advancing Regional Recommendations on the Post-2015 Development Agenda”**¹³, hau da, Post-2015 Agendari begira UN Non-Governmental Liaison Service (UN-NGLS)¹⁴ erakundeak finkatutako irizpideak. Txosten horretan, mundu osoko zenbait mugimendu zibil eta sozialei egindako galdeketa edo kontsultaren emaitza da¹⁵.

Txosten hori oinarritzat hartuta, RIPESS-ek hainbat aldarrikapen eta proposamen aurkeztu ditu, beti ere ESS-aren ikuspegitik: **Ekonomia Sozial eta Solidarioak Post-2015 agendari egin beharreko proposamenei buruz RIPESS-en mundu mailako kontsulta**¹⁶. Lau ataletan banatu ditu: pobrezia, desberdintasunak eta garapena neurtzeko adierazleak erabiltzea; bidezko ekonomia sozial eta solidario baterako trantsizioa lortu; oinarritzko giza eskubideetan oinarritutako garapen eredua bultzatzea; nazioarteko erakundeetan eta prozesuetan partehartzea eta gardentasuna. Lanaren bigarren atal honetan, proposamen horiek deskribatu eta baloratuko ditugu. Horrela, azken atalean aurkeztuko ditugun ondorioen oinarri kontzeptuala finkatuko dugu.

1. Pobrezia, desberdintasunak eta garapena neurtzeko adierazleak. RIPESS-ek jarrera politiko garrantzitsua erakusten du bere kontsultaren lehen atalean (ikus 1.1. atala). Muturreko pobrezia ekiditeko muturreko aberastasunari berari mugak jarri behar zaizkiola argudiatzen du¹⁷. Horixe izan behar du Agenda Post-2015-aren helburu edo lelo nagusia. Bestetik, pobrezia, desberdintasunak eta garapena bera neurtzeko eta kudeatzeko adierazle berrien beharraz mintzo da RIPESS. Ohiko adierazle sozio-ekonomikoez (BPGa, jaiotze-tasa eta heriotza-tasa gordina, migrazio-

¹² Sistema Neoliberalaren krisi multidimentsionala: finantzarioa, ekonomikoa, soziala, kulturala eta ekologikoa.

¹³ http://www.un-ngls.org/IMG/pdf/UN-NGLS_Post-2015_Regional_Consultation_September_2013.pdf.

¹⁴ <http://www.un-ngls.org/spip.php?page=sommaire>.

¹⁵ <http://www.un-ngls.org/spip.php?article4350>. UN-NGLS, gizarte zibila eta Nazio Batuen arteko elkarlana bideratzeko edo koordinatzeko erakunde da.

¹⁶ <http://www.ripest.org/recommendations-from-sse-for-the-post2015-agenda/?lang=en>.

¹⁷ Aurrerago ikusiko dugun moduan, printzipio orokor hori 2.3. atalean zehazten du, politika publikoei eskeinitako atalean. Zehazki, politika ekonomiko birbanatzaileak aipatzen ditu, zerbitzu publiko unibertsalak bermatze aldera.

saldoa, langabezi-tasa...) haratago dauden giza garapenarekin lotutako adierazle ari da RIPESS. NBGPk garapena neurtzeko erabiltzen duen Giza Garapenaren Indizea (GGI) ezezik, bestelako adierazleak ere kontutan hartu beharko lirateke (Giza Pobreziaren Indizea, Genero Sustapenaren Indizea...)¹⁸. Baina RIPESS haratago doa eta mundu mailan erreferente bilakatzen ari diren bi kontzeptu aipatzen ditu: Boliviako Garapen Nazio-Planaren helburua den Ondo Bizitzea filosofia¹⁹ eta Asia aldean Nazio Poztasun Gordinaren Indizea²⁰. Aldagai ez monetarioen neurketaren garrantzia aipatzeaz gain, RIPESS-ek beste ideia bat proposatzen du: adierazten horietan oinarrituta, desberdintasunak zuzentzeko helburu zehatzak proposatzearen beharra. Horrekin batera, desberdintasun horien egiturazko arrazoiak aztertu eta zuzentzeko ekintzez ere ari da.

Atal honetan finkatutako irizpideak (pobrezia vs. aberastasuna, adierazle-multidimentsionalen erabilera eta pobrezia nahiz desberdintasunen alorrean helburu eta ekintza zehatzak finkatzea) ez dira nahitaez ESS-tik soilik egin daitezkeen ekarpenak, baina zalantzarik gabe bere izaera politiko eta aldarrikatzailearekin bat egiten dute. Baliteke helburu eta ekintza zehatzak finkatzearen aldarrikapenak bat egitea bereziki ESS-ren izaera pragmatikoarekin. Horrez gain, badago beste elementu bat RIPESS-en adierazpenean, nolabait ESS-rekin zuzenean lotzen duguna: berdintasuna lortu guztion dibertsitatean. “Dibertsitatea” aipatzen da aldarrikapen horretan, eta horrek bat egiten du ESS-ko esperientzien izaera lokalarekin.

2. Bidezko ekonomia sozial eta solidario baterako trantsizioa. Atal honetan, RIPESS-ek ESS-ko esperientzien izaera lokala (“sustraiak lurraldean”), partehartzailea eta eraldatzailea²¹ aldarrikatzen ditu. Horrela, ESSa babesteko, sustatzeko eta aldarrikatzeko beharra azpimarratzen du, trantsizio sozio-ekonomiko berri bati begira ezinbesteko elementutzat hartzen baitu ESS. Horrekin lotuta, honako proposamen zehatzak egiten ditu: politika sozio-ekonomiko publikoetan ESS babestu

¹⁸ (Zurbano eta beste, 2010: 19-37).

¹⁹ Ikus <http://www.planificacion.gob.bo/sites/folders/marco-legal/Ley%20N%C2%B0%20300%20MARCO%20DE%20LA%20MADRE%20TIERRA.pdf>. Azken finean, “ondo bizitzea gure artean”, elkarbizitza komunitarioa da, kulturen artekoa, botere-asimetriarik gabekoa eta naturarekin orekan (“inguratzen gaituenarekin orekan bizitzea”). Iturria: (Zurbano eta beste, 2010: 225).

²⁰ UPV/EHUren barruan, esate baterako, Xabier Renteriak ikertu du kontzeptu hori. Ikus <http://www.unibertsitatea.net/blogak/ekonomia/2014/01/15/osagilea-eta-maitasunaren-ekonomia/>.

²¹ Sortzailea, herritartasunaren aldetik aktiboa, berdintasunaren eta dibertsitatearen aldekoa eta abar.

eta sustatzeko neurriak implementatzea²² (2.1. atala); finantza etiko eta solidarioen sendotzea²³ (2.2. atala); zerbitzu- eta ondare-publikoen unibertsaltasuna bermatu (2.3.); politika-ekonomiko endogenoak sustatzea (2.4.); garapenerako lankidetzan alor pribatu eta publikoaren arteko harremanetan gardentasuna, kontu emate eta irizpide sozial eta ekologikoak aplikatzea derrigorrez (2.5.); enpresak ezezik inbertsoreak ere erantzule bihurtu enpresa-proiektuen emaitzez (2.6.); enplegu osoa eta lan baldintza duinak bermatzeaz gain, lankidetzan egindako enplegua ere bultzatzea (hau da, enplegu kooperatiboa)²⁴ (2.7.); nazioarteko merkataritza hitzarmenak berrikustea herrialde desberdinen onura edo ongizate publikoa bermatuz (2.8. eta 2.9. atalak); nazioarteko finantza-sistema eraldatu, bere arauketa sendotuz ekonomia errealaren mesedetan (2.10.); nazioarteko finantza-erakundeetan herrialdeen partehartzea bultzatu (2.11.); politika energetikoen eraldaketa irizpide ekologikoen arabera eta azkenik, aldaketa klimarikoaren auziaren eutsi (2.12. eta 2.13. atalak).

Atal honetan, ESSrekin zuzenean lotutako aldarrikapenak egiten dira, bereziki 2.1. eta 2.2. ataletan. Gainontzeko atalek, hala ere, zerikusi berezia dute ESS-aren mundu ikuskerarekin, hau da, ekonomia eta gizartearen trantsizio edo eraldaketa kontzeptuarekin (batez ere, 2.12. eta 2.13. ataletan). Aipamen berezia 2.3. atalari, pobreziaren kontrako borrokan eragina erabatekoa baitu²⁵. Bestetik, aldarrikapen garrantzitsu batzuk egiten dira bai nazioarteko merkatal sistemaren inguruan, bai finantza-krisiaren jatorriaren (finantza-sistemaren arauketa falta) eta ondorioen (ekonomia errealaren krisia) inguruan. Azken horiek ESSarentzat erabakigarriak, ESSa ekonomia erabat erreala den heinean.

3. Oinarrizko giza eskubideetan oinarritutako garapen eredua bultzatzea. RIPESS-ek beharrezkotzat jotzen du Post-2015 Agendaren politikak gidatzeko oinarrizko eskubideak kontutan hartzea (3.1. atala). Bereziki bazterkeria sufritzen duten

²² Adierazleak eta helburuak finkatu, honako alorretan eragiteko: finantzazioa (dirulaguntzen edo kredituen auzia), zerga-araudia, kontratazio-publikoa, ESS erakundeen araukera juridiko orokorra eta hezkuntza.

²³ Garapen ekonomikorako bideratutako finantzazioa finantza-etiko eta solidarioko erakundeen bitartez bideratzea.

²⁴ Atal honetan, pertsona migratzaileen eskubideak azpimarratzen dira bereziki.

²⁵ Ikus lan honen II. atalaren 1go puntuan aipatu duguna zerga-politika birbanatzaileei buruz (Ripessen kontsultaren 1.1. atalean esandakoaren arira).

pertsonengan jartzen du arreta (3.2. atala), gazteen egoera ahaztu gabe (3.3. atala). Oinarrizko eskubide indibidual eta kolektiboen errespetua aldarrikatzen da espresuki erauzketa-industriaren kasuan (3.4. atala). Azkenik, pertsonen mugitzeko askatasunaren aldarrikapena egiten da, eskubide horren oztupoak ezeztatzeko eskatuz (3.5. atala).

RIPESSEk giza-eskubideen atala jorratzean ikuspegi multidimentsional edo integral batetik gauzatzen du, gure ustez, ESS-aren ikuspegitik. Horrela, eskubide zibilak ezezik, beste hainbat eskubide indibidual eta kolektibo aipatzen ditu: sozialak, ekonomikoak, kulturalak, politikoak eta ekologikoak. Aipagarria ere autodeterminazio eskubideari erreferentzia (erauzketa-industriak kaltetutako herri indigenei dagokienez behintzat).

4. Nazioarteko erakundeetan eta prozesuetan parte-hartzea eta gardentasuna bermatzea. Honako aldarrikapenak egiten dira: Ekonomia Sozial eta Solidarioari buruzko Nazio Batuetako Erakunde Arteko Lantaldean²⁶ ESS-eko sare desberdinen parte-hartzea ahalbideratzea (4.1. atala); aipatutako lantaldeari eskatzen zaio urtero nazioarteko topaketak antola ditzala, bertan Nazio Batuen erakunde desberdinak biltzeko asmoarekin ESS-rekin lotutako diagnosi eta erronkei buruz aritzeko (4.2.). Parte-hartzerako eta informazio-eskubidea bermatzeko prozesuak bermatzea, bai nazioarteko merkataritza hitzarmenetan²⁷, bai Post-2015 Agendan bereziki.

Azken atal honetan, ESS-aren nazioarteko parte-hartze instituzionala bermatzeko aldarrikapena egiten da. 2.1. atalean zehaztutakoarekin lotzen dugu, hau da, politika publikoetan ESS-ren ikuspegi eta irizpideak bermatzeko tresna bezala. Bestetik, nazioarteko merkataritza hitzarmenak aipatzen dira, 2.8. eta 2.9. ataletan zehaztutako ideiarri lotuta (“garapen-bideko” ekonomia eta gizartearen interesak defendatzeko tresna bezala).

²⁶ <http://www.oves-geeb.com/eu/noticias-eu/detalle-eu/gizarte-ekonomia-bultzatzeko-erakunde-arteko-lantaldea-sortu-du-nbek-172>.

²⁷ RIPPESSEn agiria honako hauek aipatzen ditu: “Pacific Strategic Economic Partnership” eta “Transatlantic Trade and Investment Partnership”.

III. Ondorioak: hausnarketa kritikoa

Zer eskaini diezaioke Ekonomia Sozial eta Solidarioak herrialdeen garapenari?

UPV/EHUren irakasle eta ikerlaria diren Luis Guridik eta Juan Carlos Pérez de mendigurenek Tokiko Giza Garapena delakoa aztertu dute, bereziki kontzeptu horrek ESS-rekin dituen harremanen ikuspegitik (Guridi eta Pérez de Mendiguren, 2014). Kontzeptu honekin lotuko dugu ESS-ak herrialdeen garapenari egin diezaiokeen ekarpena.

Tokiko Giza Garapena delakoak eskualde eta udalerrien garapen endogeno multidimentsionalari egiten dio erreferentzia²⁸, politika ekonomiko jasangarri eta alternatibo gisa²⁹: komunitateek haien etorkizuna definitzeko eta eraikitzeko gaitasuna garatzen dute, bai maila pertsonalean³⁰, bai maila kolektiboan. Bi gaitasun maila horiek konbinatuz, komunitateak balio erantsia sortzen du komunitateko kide guztien onurarako³¹. Edonola ere, gaitasun kolektiboak sendotzea erabat beharrezkoa da Tokiko Giza Garapena delakoa ahalbideratzeko. Gaitasun hauek honakoak dira: kideak inplikatzeko eta erakartzeko gaitasuna³²; zerbitzuak eta ondasunak ekoiztu eta banatze aldera, funtzio logistikoak gauzatzeko gaitasuna³³; beste kolektibo batzuekin harremanak izateko eta baliabideak lortzeko gaitasuna³⁴; aldaketetara eta testuinguru berrietara egokitzeko gaitasuna; dibertsitatearen eta koherentziaren artean koherentzia lortzeko gaitasuna³⁵. Bereziki erabakigarriak dira azken bi gaitasun motak: erresilientzia eta dibertsitatea kudeatzeko gaitasunak (Dubois, Guridi eta López, 2011).

Ekonomia Sozial eta Solidarioa tresna instituzional aproposa da gaitasun kolektibo horiek artikulatzeko. Horrez gain, ESS-ak Tokiko Giza Garapenaren ideiarekin bat egiten du.

²⁸ Alor sozio-ekonomikoan, ekologikoan, kulturean, zibilean eta politikoan garatzeko prozesua, beti ere "barrutik", hau da, komunitateen barnetik abiatutako prozesuak. Beraz, behetik gora eraikitako prozesua da garapen endogenoa.

²⁹ Jasangarriak bai sozio-ekonomikoki (justizia soziala bermatuz), bai ekologikoki (naturaren ongizatea bermatuz).

³⁰ Gaitasun komunikatiboak, kognitiboak, sortzaileak, erantzunkizunak eta arriskuak bere gain hartzerakoan, kudeaketa alorrean...

³¹ Natura ere komunitatearen oinarria izanik: beraz, aldagai ekologikoa kontutan hartzea ezinbestekoa da mota honetako garapen ereduetan.

³² Kideen formakuntza, lan-taldean aritzeko erreztasuna, kudeaketa demokratikoa ahalbideratzea...

³³ Kudeaketa alorra.

³⁴ Interkooperazioa.

³⁵ Aniztasuna kudeatzeko gaitasuna: kideen interes desberdinak proiektu koherente batean barnebiltzeko gaitasuna.

Baieztapen horiek sostengatzeko, azter ditzagun ESS-ren ezaugarriak eta potentzialitateak (Sarasua eta Udaondo, 2004: 22-31):

- Gizabanakoaren eta komunitatearen arteko oreka artikulatzeko potentziala: hemen kokatzen da jabetza kooperatiboa edo soziala.
- Garapenerako tresna izateko potentziala: garapen endogenoa eta sustraitua bultzatzen du ESS-ak, hots, behetik gora eraikitako garapen komunitario multidimentsionala³⁶. Horrez gain, bere kideen garapen pertsonala sustatzen du, izan ere pertsonarekiko arreta berezia adierazten du (kudeaketan parte-hartzea, informaziorako eskubidea, jabetzan parte-hartzea, formazioa eta hezkuntzarako aukerak...). Tokian tokiko esperientziaz osotutako ekonomia den heinean, ESSak garapen komunitarioa indartzen du: komunitate baten beharrei erantzuteko joera agerian. Enpresa ekimena komunitatearen garapen osoaren zerbitzura jartzen du ESS-ak. Azken finean, ESS-a egitasmo ekonomikoaz gain egitasmo sozio-politiko da: gizarte autoeratu(go)a du ipar.
- Enplegua sortzeko eta enpleguari eusteko potentziala: egitasmo sozio-ekonomikoa den heinean, ESS-ak lanaren aldeko apustua egiten du, gizartearekiko konpromiso gisa.
- Parte-hartze integralera hurbiltzeko potentziala: ESS-ko erakundeetan bi parte-hartze mota bultzatzen dira: parte-hartze instituzionala edo juridikoa (erabakitze organoetan erabakiak hartzeko eskubidea) eta lanpostuko parte-hartze tekniko (lanean erabakiak hartzeko eskubidea).
- Gizarte-konpromisoarekin jarduera ekonomikoari mugak jartzeko potentziala: helburu ekonomikoetan lehiatuz, helburu sozialak lortzeko bokazioa du ESS-ak. Beraz, helburu ekonomikoen muga, helburu sozial horien lorpena bera da. Etika eta ekonomiaren arteko uztarketaz ari gara. Alor ekologikoan eta sozialean erabateko garrantzia du ezaugarri horrek.
- Interkooperaziorako potentziala: beste esperientziekiko lotura nahitaezkoa da ESS-ren alorrean, bai bizirauteko, bai helburu sozialak lortze bidera. Autodependentzia

³⁶ Esan beharra dago, garapen endógeno multidimentsional honek ohiko garapen endogenoaren ideia zabaldu egiten dutela. Ideia tradicional honek zera dio: garapen endogenoan herrialdean bertan dauden baliabideak erabiltzen dira, batez ere, garapen-politikan, martxan dauden enpresen garapena sustatuz eta enpresa berrien sorrera piztuz. Garapen endogenoaren abantailak nabariak dira. Batez ere, garapenaren egonkortasunaren aldetik, edo enpresak deslokalizatzeko orduan egon daitezkeen arriskuak murriztearen aldetik ere (Zelaia, 2010: 83). Ikusten dugunez, jarduera enpresarialaz ari daohiko garapen endogenoaren ideia. Tokiko giza garapena kontzeptu zabalagoa da.

interdependentzian: erakunde bakoitzaren autonomia eta identitatea errespetatuko dituen loturak sortzea.

- Elkartasun globalerako potentziala: ESS-ko esperientziek komunitate pobretuekiko elkartasun-mekanismoak eraikitzekeko potentzialitatea dute, alde batetik, haien balio multzoak elkartasunean oinarritzen direlako. Hala ere, elkartasun-mekanismo horiek alde bikoak izan daitezke: alde batetik, teknologia transferentziak herrialde “aberatsetatik” herrialde pobretara; bestetik, herrialde “pobreek” bere barnean duten errealitate komunitario aberatsaz asko ikasteko dute herrialde ustez “aberatsek”.

Atal honetan azaldutakoa oinarri teoriko bezala hartuta, honakoa azpimarra dezakegu ondorio nagusi bezala: **ekonomia sozial eta solidarioa eredu aproposa da tokiko giza garapena sustatzeko eta garapen mota hori MGHein erabat koherentea izanik, Post-2015 Agendaren inguruan RIPESS-ek eginiko aldarrikapenak erabat zilegiak eta beharrezkoak direla uste dugu.**

Aldarrikapen eta proposamen horietan bi maila daude: alde batetik, maila politikoan RIPESS-ek egiten dituen kritikak³⁷; bestetik, ESS-ko erakundeei modu zuzenean eragiten dizkieten aldarrikapenak³⁸. Bi maila horiek erabat uztargarriak dira, izan ere **ESS-a ez da soilik egitasmo ekonomikoa, egitasmo politikoa ere bada**. Uztarketa horretan antzeman dezakegu ESS-a paradigma alternatibo globala izateko duen potentzialitatea.

Horren arira, **RIPESS-ek egindako kontsulta ESS-ren deklarazio global gisa uler dezakegu**: bertan ESS-ko erakundeak garatzen laguntzeko neurriak proposatu ezezik (2.1. atala), ekonomia erreala antolatzeke irizpideak ere ematen ditu, tokiko garapena bultzatzeko asmoarekin (2.4. atala). Horrez gain, politika makroekonomikoetan eragiteke asmoa erakusten du, nazioarteko finantza-sistemaren eta finantza-erakundeen eraberritzea aldarrikatuz (2.10. eta 2.12. atalak). Azkenik, auzi ekologikoari ere heldu egiten dio (2.12. eta 2.13. atala) eta justizia sozialean oinarritutako garapen eredu orekatu eta multidimentsional baten alde egiten du³⁹ (1.1. atala). Gizarte globala antola dezakeen ekonomia berri baterako oinarri orokorrak izan daitezke RIPESS-en aldarrikapenak. Edonola ere, horiek garatzeko eta indarrean jartzeko, berebiziko garrantzia izan dezake Ekonomia Sozial eta Solidarioari

³⁷ Kontsultaren hurrengo ataletan: 1. atala; 2. Atalean, honako puntuak: 2.3., 2.4., 2.5., 2.6., 2.8., 2.9., 2.10., 2.11., 2.12, 2.13.; 3. atala eta azkenik, 4. Atalaren 4.2. eta 4.3. puntuak.

³⁸ 2.1., 2.2., 2.7., 4.1. eta 4.4. atalak.

³⁹ Boliviako “Ondo Bizitzea” filosofía aipatzen du espresuki.

buruzko Nazio Batuetako Erakunde Arteko Lantalde berriak. Lantalde horren antolakuntzan dago erronka.

Hala ere, maila globalera heldu baino lehen (hau da, aurreko fase gisa), herrialde-mailan aritzen bagara soilik, ESS-a herrialdeen ekonomia errearen testuinguruan du egitekorik nagusia: zehazki, **herrialdeen tokiko giza garapena ahalbideratzea**. Horretarako, nahitaezkoa da politika ekonomiko publikoetan ESS-ren aldeko estrategiak inplementatzea, EES-a bera garapen endogeno horren oinarri instituzionala izan dadin. Horra hor gure ekarpen zehatza RIPESS-en kontsultari.

“2.4 Promover la diversificación de las economías nacionales hacia formas de producción y consumo más localizadas, más intensivas en mano de obra, y dejando atrás la explotación intensiva de recursos como la dependencia en las exportaciones de productos básicos (por ejemplo, actividades extractivas, minería y monocultivo). **El desarrollo humano local debe ser el objetivo principal de las políticas económicas nacionales. Para lograr ese objetivo, es necesario que estas políticas públicas tomen a la Economía Social Solidaria como base fundamental de su estrategia económica. En consecuencia, la Economía Social Solidaria tiene que participar activamente en el diseño de las políticas económicas nacionales**”.

IV. Aipamenak⁴⁰

Dubois, A., Guridi, L. eta López, M. (2011): “Local human development in crisis contexts”, *International Journal of Social Economics*, Vol. 38 No. 6, 498-515. orr.

Guridi, L. eta Pérez de Mendiguren, J. (2014): “La cooperación al desarrollo y la economía social y solidaria”, *Ekonomia Sozial eta Solidarioan Masterraren modulua*, GEZKI inisitutua, UPV/EHU, 2014ko otsaila (argitaratu gabea).

Sarasua, J. eta Udaondo, A. (2004): “Autoeraketa globalitatean. Autoeraketa ekonomikoaren kokapena egungo munduan”, *Lanki Kuadernoak*, Lanki lankidetzaren ikertegia, Mondragon Unibertsitatea, Eskoriatza.

Zelaia, A. (2010): *Industri Politika*, Udako Euskal Unibertsitatea (UEU), Bilbo.

Zurbano, M. eta beste (2010): *Ekonomia globala. Gizarte globalerako oinarri berriak*, Udako Euskal Unibertsitatea (UEU), Bilbo.

<http://www.oves-geeb.com/eu/noticias-eu/detalle-eu/gizarte-ekonomia-bultzatzeko-erakunde-arteko-lantaldea-sortu-du-nbek-172>.

<http://www.planificacion.gob.bo/sites/folders/marco-legal/Ley%20N%C2%B0%20300%20MARCO%20DE%20LA%20MADRE%20TIERRA.pdf>.

<http://www.post2015hlp.org/the-panel/> .

<http://www.post2015hlp.org/wp-content/uploads/2012/12/PRpost2015.pdf>.

<http://www.post2015hlp.org/>.

<http://www.post2015hlp.org/wp-content/uploads/2013/05/UN-Report.pdf>.

<http://www.ripess.org/quien-somos/?lang=es>.

<http://www.ripess.org/recomendaciones-de-la-ess-para-la-agenda-post2015/?lang=es>.

<http://www.ripess.org/about-us/?lang=en>.

<http://www.ripess.org/recommendations-from-sse-for-the-post2015-agenda/?lang=en>.

⁴⁰ Webgune guztiak 2014/03/20ko datarekin kontsultatu ditugu.

http://www.undp.org/content/undp/en/home/operations/about_us/.

<http://www.undp.org/content/undp/en/home/mdgoverview/>.

http://www.un.org/sg/management/pdf/HLP_Framing_Questions.pdf.

<http://www.un.org/sg/management/beyond2015.shtml>.

http://www.un-ngls.org/IMG/pdf/UN-NGLS_Post2015_Regional_Consultation_September_2013.pdf.

<http://www.un-ngls.org/spip.php?page=sommaire>.

<http://www.un-ngls.org/spip.php?article4350>.

<http://www.unibertsitatea.net/blogak/ekonomia/2014/01/15/osagilea-eta-maitasunaren-ekonomia/>